

SVENSKT NÄRINGS LIV

Till
Utrikesdepartementet
Näringsdepartementet
Finansdepartementet
Justitiedepartementet
Statsrådsberedningen

Stockholm 2020-04-14

Förslag på åtgärder kopplade till EU:s inre marknad och internationell handel med anledning av Covid-19

Svenskt Näringsliv har till regeringen skickat in tre paket med efterfrågade krisåtgärder. I denna skrivelse uppmärksammas förslag på åtgärder för att underlätta handeln inom och utanför EU.

Den internationella handeln har redan drabbats hårt av krisen. För att hantera problem som företagen möter med anledning av krisen och dämpa ytterligare ekonomiska effekter av utbrottet behöver åtgärder vidtas för att underlätta företagens handel inom och utanför EU. Sverige måste verka för att den inre marknaden fungerar fullt ut och att inga restriktioner införs. En fragmenterad inre marknad drabbar företagen, och därmed jobben, både kort- och långsiktigt. 1,3 miljoner jobb i Sverige understöds av exporten, varav 700 000 av exporten till EU:s inre marknad. EU har byggt upp mekanismer för att underlätta handel och utbyte på den inre marknaden som företag ska kunna räkna med fungerar. Det utgör grunden för en säker och gemensam marknad. Givet företagets globala värdekedjor är det också viktigt att den internationella handeln fungerar och att ytterligare åtgärder som försvårar handeln undviks. Svenskt Näringsliv vill lyfta fram följande förslag på åtgärder till regeringen. Förslagen är inte uttömmande, fler kan behövas. Numreringen utgör inte en prioriteringsordning.

Underlätta gränspassage för transporter

1. En smidigare administration vid gränserna kan snabba på godstransporter och varuflöden. De så kallade "gröna filer", där lastbilar ska kunna köra förbi köer som har uppstått på grund av de nya gränskontrollerna mellan EU:s medlemsstater, välkomnas och bör övervakas så att de fungerar fullt ut. Därför bör EU-kommissionen, genom rådet, få mandat att bistå eller trycka på medlemsländer där gränspassagen trots de gröna filerna inte fungerar.
2. Samhällets påbudna nedstängning, gränshinder och reserestriktioner gör att marknaden för inrikes- och utrikes persontransporter har kollapsat. Även godstransporterna påverkas negativt men, i nuläget, inte i samma omfattning. Relevanta myndigheter och affärsverk behöver därför ytterligare slopa eller tillfälligt minska uttaget av transportrelaterade avgifter, utöver det som redan genomförts. Det bör inte genomföras någon av de föreskrivna höjningarna för år 2021. Det skulle

lätta på transportslagens kostnader och samtidigt minska transportkostnaderna för näringslivet såväl beträffande import- som exportflöden.

3. Regeringen bör uppmana EU-kommissionen att tillsammans med våra grannländer skapa motsvarigheten till gröna filer för EU:s yttre gränser. De yttre gränserna måste hållas öppna för internationell handel och förare på ett säkert sätt kunna passera gränserna för att säkra införsel av varor. Detta är av särskild vikt nu när stora delar av EU:s egen produktion ligger nere.

Säkerställa nyckelkompetenser/rörlighet för personer

4. Regeringen behöver i samråd med näringslivet identifiera nyckelkompetenser och arbeta för att dessa personer, på ett säkert sätt, kan röra sig över gränserna. För att underlätta rörligheten inom EU bör regeringen lyfta frågan inom rådet. Med länder utanför EU behöver diplomatiska diskussioner föras för att häva berörda personers utreseförbud. Många företag är beroende av att kunna flytta personal med nyckelkompetens mellan sin verksamhet i olika länder. Exempel är besättningar på fartyg samt drift-, underhålls- och servicepersonal.
5. Coronakrisen har för många företag gjort det svårare att behålla experter och nyckelkompetens. Många experter som arbetar i Sverige har under denna kris tvingats tillbaka till sina hemländer för att verksamhet här har stängts ner eller uppdrag upphört. Det kommer att bli viktigt för näringslivet att återigen kunna attrahera experter när verksamheterna drar igång igen. En utvidgning av expertskattens treårsbegränsning till sju år (i likhet med bl.a. Danmark sedan 2018) bör därför genomföras tillsammans med andra anpassningar för att göra regelverket mer konkurrenskraftigt, se Svenskt Näringslivs [hemställan](#).
6. För att underlätta de gröna näringarnas möjligheter att möta det akuta kompetensbehovet bör tredjelandsmedborgare som har eller inom kort kommer att beviljas uppehållstillstånd för arbete ges möjlighet att resa in i Sverige i syfte att upprätthålla bland annat svensk livsmedelsproduktion. Handläggningen av uppehållstillstånd för arbete avseende säsongarbetare oavsett tillståndsgrund (därmed även inkluderat utstationerade bärplockare) bör prioriteras. Dessutom behövs en lagändring som möjliggör uppehållstillstånd för säsongarbete under nio månader (som direktivet tillåter) istället för sex månader som Sverige har valt att införa.
7. När det gäller uppehållstillstånd för arbete bör avvikelser avseende anställningsvillkoren som tillkommit under det akuta skeendet i Coronapandemin betraktas som förmildrande omständigheter. Migrationsverket bör till följd av detta vid en framåtsyftande helhetsbedömning kunna avstå från att återkalla arbetstillstånd alternativt bevilja förlängt arbetstillstånd där det förekommit avvikelser avseende anställningsvillkoren under en begränsad period.

Undvik exportrestriktioner

8. EU:s gemensamma exportförbud på skyddsutrustning mot tredjeland innebär stora risker. Även tillfälliga exportförbud kan skapa misstro, förstöra handelsrelationer och kan leda till en protektionistisk spiral med en upptrappning av exportförbud. Det riskerar att försvåra tillgången till skyddsmaterial inför nästa virusutbrott hos oss själva såväl som andra, inte minst utvecklingsländer. Att fler och fler länder inför exportförbud för skyddsutrustning och medicinsk utrustning är problematiskt eftersom det ignorerar globala värdekedjor och skapar flaskhalsar för produktion genom att låsa in insatsvaror i vissa länder. Likaså exportrestriktioner på livsmedel är kontraproduktivt och behöver undvikas. Sverige bör se över möjligheten att tillsammans med likeminded-länder lyfta frågan i ett gemensamt uttalande eller i internationella forum såsom OECD, WTO och UNCTAD.

Tillfälligt ta bort tullar på skyddsutrustning och medicinsk utrustning

9. Svenskt Näringsliv välkomnar EU-kommissionens förslag om att tillfälligt ta bort importtullar och moms på skyddsutrustning, handsprit och desinfektionsmedel. Undantaget för att betala tull och moms bör även gälla privata vårdgivare.
10. Regeringen bör genom EU uppmana alla länder att åtminstone *tillfälligt* ta bort importtullar på medicinsk utrustning och skyddsutrustning. En del länder, särskilt utvecklingsländer, har höga tullar på dessa produkter. Regeringen bör inom EU och i andra internationella forum lyfta frågan om att häva dessa.

Tillfälligt ta bort tullar på insatsvaror

11. Regeringen bör inom EU driva att *tillfälligt* ta bort EU:s importtullar på de insatsvaror från tredjeland som det råder allvarlig och bevisad brist på inom unionen. Många företag är helt beroende av att kunna importera insatsvaror för sin produktion och när fabriker inom EU stängt ner har det lett till brist på viktiga insatsvaror.

Tillfälligt ta bort krav på ursprungsintyg för bristvaror

12. När produktion inom EU är begränsad och företag därför behöver importera mer insatsvaror från tredjeland kan det bli svårt för europeiska exportföretag att leva upp till ursprungsreglerna som finns i frihandelsavtal. Sveriges regering bör förorda att EU för en diskussion med våra frihandelsavtalspartners om hur vi *tillfälligt* kan tillåta ett högre utomeuropeiskt innehåll i produkter, förslagsvis genom att ta bort kravet på ursprungsintyg för särskilt angivna produkter under en begränsad tid, och på så sätt tillåta företagen att fortsätta handla inom frihandelsavtalet.

Förenkla företagens tullhantering

13. Finansdepartementet, tillsammans med Tullverket, bör genom följande åtgärder förenkla företagens tullhantering, i syfte att minska den administrativa bördan och förbättra soliditeten i företagen.
 - Tullverket bör minska ansatserna vad gäller granskning och åtgärder kopplade till solvenskriteriet under en tid för att minska risken för ytterligare ekonomiska belastningar för företag som bedriver handel eller lagring av varor från tredje land (på samma sätt som tullmyndigheterna i Nederländerna har aviserat).

- Nuvarande anstånds-förfarande med betalning av tullräkning är för krångligt. Inför skyndsamt en automatisk förlängning av betalningsfristen med 20 dagar med möjlighet till ytterligare förlängning. Utförda riktlinjer om en generös tillämpning.
- En generös tillämpning av befrielse från förseningsavgift bör göras för de fall där en kompletterande deklaration lämnas för sent.
- Förkorta handläggningstiden för utökning av befintliga tullager samt slopa eller begränsa kravet på utökad garanti för tullager.
- Utökad tidsfrist avseende transiteringar och utökad tid innan förundersökning påbörjas vid oavslutade transiteringar bör också övervägas. Krav på utökad referensbelopp för garantin ska inte krävas under krisen.
- Se över andra möjligheter för att klarera gods istället för att behöva gå in på tullexpeditioner.

Anna Stelling

Johan Britz

Mattias Dahl

SVENSKT NÄRINGS LIV